

## ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЖІНОК В ІТ-СФЕРІ

### Анотація

У статті розглядається вплив отримання Україною статусу кандидата на членство в Європейському Союзі на прискорення євроінтеграційних процесів в контексті розвитку політики гендерної рівності. Проаналізовано актуальний стан гендерного розриву в оплаті праці та участі жінок на ринку праці, зосереджено увагу на викликах і можливостях для українських жінок у сфері ІТ. Описано основні державні та недержавні ініціативи, що спрямовані на підтримку жінок у професійному розвитку, підвищенні цифрової грамотності, започаткуванні власної справи та працевлаштуванні, особливо в умовах воєнної мобілізації та міграції населення.

Україна 23 червня 2022 року отримала статус кандидата на членство в ЄС, що стало одним з головних поштовхів прискорення євроінтеграційних процесів у нашій країні. Основними напрямками нововведень та трансформацій в цьому контексті стали адаптація українського законодавства до норм Євросоюзу, нарощення торгівлі з ЄС та приєднання країни до міжнародних європейських програм. На даний момент Україна активно впроваджує політику гендерної рівності. Ця тема перебуває у фокусі уряду, громадських та міжнародних організацій. Головною цінністю гендерної рівності є усунення перепон для жінок для отримання таких саме ресурсів та можливостей, що отримують чоловіки. Для цього застосовуються різноманітні методи, зокрема викорінення стереотипів, дискримінації, оновлення законодавства, а також створення програм для залучення жінок до нових професій.

За статистикою, жінки в Україні рідко обіймають керівні посади, а їхня зарплата є нижчою в середньому на 18,6%. (Карпа, 2024). Але сучасна українська жінка має більші потреби в

### Пилипів Ірина

КПІ ім. Ігоря Сікорського  
[pylypiv.iryana@iit.kpi.ua](mailto:pylypiv.iryana@iit.kpi.ua)

### Архипова Євгенія

КПІ ім. Ігоря Сікорського  
[evgar55@gmail.com](mailto:evgar55@gmail.com)

### Ключові слова:

гендерна рівність, ринок праці, цифрова грамотність, гендерний розрив, війна, мобілізація, державні ініціативи, підприємництво

отриманні високооплачуваної роботи або започаткування власної справи, адже, по-перше, змінюється культура сприйняття жінки та її соціальних ролей, збільшується прагнення жінок до самореалізації у професійній діяльності; по-друге, часто на плечі жінки лягає проблема фінансового забезпечення родини чи підтримка близьких; також багато жінок (як і чоловіків) сьогодні долучаються до волонтерської діяльності та фінансових зборів, допомагаючи ЗСУ.

Серед причин збільшення активності українських жінок на ринку праці є мобілізація та міграція населення. Задля перекриття дефіциту робочої сили в галузях, де ще недавно домінували чоловіки, відбувається залучення жінок. Міграція населення, спричинена військовою агресією РФ, обумовлює збільшення частки тих, хто шукає нове місце роботи та/чи потребує опанування нової професії. Одним із популярних напрямків для працевлаштування або започаткування власної справи є ІТ-сфера, яка характеризується мобільністю працівників, адже часто для роботи їм потрібно мати лише ноутбук та доступ до

## «Driving Economic Recovery: Scaling Digital Education Experiences in Higher Education Institutions»

мережі. В той же час особливістю цієї сфери є потреба у висококваліфікованих працівниках, які мають високий рівень цифрової грамотності та досвід роботи з різноманітними інноваційними інструментами.

Співвідношення жінок і чоловіків у сфері ІТ далеке до паритету. Серед працівників ІТ-компаній станом на грудень 2023 року, за дослідженням спільноти програмістів DOU, жінки складають лише 24% (Іпполітова, 2024). І хоча це невеликий показник, але, порівняно із 20% у кінці 2021 року та 7% у 2012 році, вже є позитивна динаміка.

Дослідження, проведене організацією USAID підкреслює, що для жінок одними з головних проблем при створенні власної справи є релокація через активні дії, відсутність знань про новий ринок, пошук фінансування та необхідність підвищувати власну кваліфікацію (Шевченко, 2024). Щоб вирішити ці проблеми та допомогти жінками, держава започаткувала багато ініціатив. Зокрема, через портал Дія можна взяти мікрогрант в розмірі 250 тисяч гривень на власну справу, і вже близько півтори тисячі жінок отримали цю допомогу. Також держава пропонує до 500 тисяч гривень на створення власної справи для другого члена подружжя ветерана (ветеранки). В межах проєкту «єРобота» у червні 2022 року започатковано грантову програму «Старт в ІТ» (<https://vlasnaspravagrant.com.ua/create/>), яка надає українцям фінансування в обсязі до 30 тисяч гривень на навчання за ІТ-спеціальностями. Ще однією ініціативою є програма «IT generation» (<https://it-generation.gov.ua/>) від Мінцифри. Ця програма має велику кількість спонсорів та партнерів, які розробляють спеціалізовані курси за різними професіями в ІТ-сфері і навіть можуть запропонувати оффер успішним випускникам. Всі вище зазначені програми орієнтовані як на жінок, так і на чоловіків, але цікавим фактом є те, що два роки поспіль більшу частину переможців цих програм складають жінки, тоді як в 2022 році превалювали чоловіки (Дія.Бізнес, 2024).

В 2024 році Міністерством економіки започаткована грантова програма «Створюй»

(<https://vlasnaspravagrant.com.ua/create>), яка орієнтована виключно на жінок – власниць чи керівниць виробничих підприємств. Ця програма підтверджує прагнення нашої держави до стимулювання розвитку інноваційних проєктів та збільшення експортного потенціалу вітчизняної продукції, а з іншого – до забезпечення гендерної рівності, зокрема через подолання розриву в оплаті праці жінок і чоловіків.

Також є недержавні ініціативи, що роблять фокус саме на жінках та їх самореалізації у сфері ІТ. Наприклад, Technovation Girls Ukraine (<https://technovationchallenge.org/>) – безкоштовна програма, в межах якої дівчата від 8 до 18 років можуть освоїти створення мобільних додатків або штучного інтелекту. Популярною менторською програмою для українок є програма «БУДЬ» (<https://inscience.io/be>), що допомагає знайти себе у сфері ІТ та креативу, покращити резюме, визначити сильні сторони та опанувати майстерність інтерв'ю для успішного пошуку роботи.

Підсумовуючи, зазначимо, що війна та мобілізація в Україні значно вплинули на ринок праці, створюючи нові виклики та потреби для жінок. Програми, спрямовані на підвищення кваліфікації та залучення жінок до нових професій, зокрема в ІТ-сфері, стають життєво необхідними. Розвиток напрямку She-Tech, сприяє зростанню рівня цифрової грамотності жінок, що є важливим для їх інтеграції на ринку праці та забезпечення стабільного доходу родини, а також посилює економічний потенціал країни. Загалом можна стверджувати, що програми для працевлаштування дійсно працюють. Найкращий результат можна помітити від колаборації з іншими компаніями. Україні потрібно заохочувати великі технічні компанії до створення власних курсів та ініціатив, адже навчаючи людей на реальних проєктах, можна отримати кращі результати. Державні та недержавні ініціативи, спрямовані на підтримку жінок у підприємництві та ІТ-сфері, допомагають їм подолати виклики, спричинені війною, та забезпечують сталі можливості для розвитку держави.



## «Driving Economic Recovery: Scaling Digital Education Experiences in Higher Education Institutions»

### Список використаних джерел

1. Дія.Бізнес. (2024, 09 вересня). *«Власна справа»: Уряд розширив грантову програму.* Взято з [https://business.diia.gov.ua/news/vlasna\\_sprava\\_uriad\\_rozshyryv\\_hrantovu\\_prohramu](https://business.diia.gov.ua/news/vlasna_sprava_uriad_rozshyryv_hrantovu_prohramu)
2. Іпполітова, І. (2024, 7 березня). *Як змінювалася кількість і роль жінок в українському ІТ за останнє десятиліття.* Аналітика DOU. Взято з <https://dou.ua/lenta/articles/women-in-ukrainian-tech-industry-2024/>
3. Карпа В. (2024, 21 лютого). *На 18,6% менше. Що таке гендерний розрив в оплаті праці?* Взято з <https://jurfem.com.ua/hendernyy-rosryv/>
4. Шевченко С., Яремко Ю., Зінченко Є. (2024, 15 серпня). *Стандарти ЄС в сфері економічної самостійності жінок і розвитку жіночого підприємництва та національні гарантії, передбачені законодавством України.* Взято з <https://jurfem.com.ua/standarty-eu-ekon-sam-zhinok/>